

Nieuwsbrief SR Updates

Nummer 11, 2021

Redactie: prof. mr. J.S. Nan en mr. C.L. van der Vis.

INHOUDSOPGAVE

Hoge Raad

[Hoge Raad, ECLI:NL:HR:2021:487](#) 30-03-2021

Heeft hof zich terecht onbevoegd verklaard om van klaagschrift kennis te nemen en zaak terecht doorgezonden naar rechtbank?

[Hoge Raad, ECLI:NL:HR:2021:478](#) 30-03-2021

Vormt het ontbreken van een strafrechtelijk financieel onderzoek (sfo) beletsel voor het ontnemen van wederrechtelijk verkregen voordeel?

[Hoge Raad, ECLI:NL:HR:2021:418](#) 30-03-2021

Heeft verdachte stelselmatig inbreuk gemaakt op persoonlijke levenssfeer van A, B en C?

[Hoge Raad, ECLI:NL:HR:2021:486](#) 30-03-2021

Verlofverlening rechtbank als bedoeld in artikel 552p lid 2 (oud) Sv. Over ontvankelijkheid cassatieberoep na geheime procedure, geheime procedure voor rechtbank en stukken van overtuiging en gegevens.

[Hoge Raad, ECLI:NL:HR:2021:389](#) 30-03-2021

Poging om een gedetineerde uit de gevangenis in Roermond te bevrijden door middel van een helikopter, artikel 191 Sr. Begin van uitvoering?

[Hoge Raad, ECLI:NL:HR:2021:388](#) 30-03-2021

Medeplegen van poging tot ontuchtige handelingen plegen. Begin van uitvoering?

[Hoge Raad, ECLI:NL:HR:2021:488](#) 30-03-2021

Behoort de in beslag genomen leaseauto toe aan de klaagster?

[Hoge Raad, ECLI:NL:HR:2021:485](#) 30-03-2021

Rechtbank heeft verzuimd de in artikel 552a lid 10 Sv bedoelde last te geven.

[Hoge Raad, ECLI:NL:HR:2021:477](#) 30-03-2021

Hof heeft het getuigenverzoek afgewezen omdat het 'gelet op de inhoud van het dossier en het verhandelde ter terechtzitting' onaannemelijk is dat de getuige binnen een aanvaardbare termijn gehoord kan worden.

[Hoge Raad, ECLI:NL:HR:2021:494](#) 30-03-2021

Hof heeft (voorwaardelijke) verzoek tot het horen van [slachtoffer] als getuige afgewezen.

Annotatie

[Afwijzing verzoek tot horen aangever.](#)

mr. J.H.J. Verbaan

Annotatie

[Poging bevrijding gevangene.](#)

mr. J.H.J. Verbaan

ANNOTATIE

Afwijzing verzoek tot horen aangever.

mr. J.H.J. Verbaan

Commentaar bij HR 30 maart 2021, ECLI:NL:HR:2021:477.

De verdediging klaagt namens verdachte, ten aanzien van wie medeplegen poging doodslag is bewezen verklaard, onder meer over de afwijzing door het hof van het verzoek tot het horen van het slachtoffer als getuige.

Het hof heeft met betrekking tot het horen van het slachtoffer als getuige overwogen dat de raadsman – indien het hof de verklaringen van de aangever bij de huidige stand van het onderzoek betrouwbaar zou achten – het hof heeft verzocht het onderzoek ter terechtzitting te schorsen teneinde alsnog te proberen aangever te (doen) horen als getuige. Gelet op de inhoud van het dossier en het verhandelde ter terechtzitting acht het hof onaannemelijk dat aangever binnen een aanvaardbare termijn gehoord kan worden, zodat het verzoek wordt afgewezen.

De Hoge Raad overweegt dat het hof het verzoek tot het horen van het slachtoffer als getuige heeft afgewezen omdat het ‘gelet op de inhoud van het dossier en het verhandelde ter terechtzitting’ onaannemelijk is dat het slachtoffer binnen een aanvaardbare termijn gehoord kan worden. De Hoge Raad oordeelt dat uit de uitspraak van het hof echter niet blijkt om welke uit het dossier of het verhandelde ter terechtzitting blijkende feiten en omstandigheden het daarbij gaat. Het hof heeft zijn beslissing daarom ontoereikend gemotiveerd.

ANNOTATIE

Poging bevrijding gevangene.

mr. J.H.J. Verbaan

Commentaar bij HR 30 maart 2021, ECLI:NL:HR:2021:389.

De verdediging klaagt namens verdachte, ten aanzien van wie onder meer medeplegen van poging tot opzettelijk iemand, op openbaar gezag of krachtens rechterlijke uitspraak of beschikking van de vrijheid beroofd, bevrijden, is bewezen verklaard, onder meer over het oordeel van het hof dat ter zake van het ten laste gelegde sprake is van een begin van uitvoering van – kort gezegd – bevrijding van een gevangene.

Het hof heeft ten aanzien van de bewijsvoering overwogen dat de zaak, kort gezegd, gaat om het plan betrokkene uit de P.I. Roermond te bevrijden met behulp van een gekaapte helikopter. Dat uit de bewijsmiddelen blijkt van dit plan is door de verdediging niet bestreden. Evenmin is bestreden dat het de bedoeling was dat de eenmaal gekaapte helikopter zou worden bestuurd door de daarvoor speciaal uit Colombia overgekomen medeverdachte.

Het hof geeft overwegingen over de bewijsvoering en stelt voorop dat een poging tot het plegen van een misdrijf eerst strafbaar is wanneer het voornemen van de dader daartoe zich door een begin van uitvoering heeft geopenbaard. De vraag of sprake is van zo'n strafbare poging laat zich niet – in elk geval niet in alle gevallen – eenvoudig beantwoorden. Dat geldt te meer wanneer sprake is van een formeel omschreven delict; kort gezegd als het verrichten van een bepaalde gedraging – onafhankelijk van het gevolg – strafbaar is gesteld. Het begin van een uitvoering laat zich dan niet eenvoudig onderscheiden van de voltooiing van het delict. Bij formele delicten met ook een materiële component zit er wat meer ruimte tussen de eerste uitvoeringshandeling en de voltooiing van het delict. Dat geldt te meer voor materieel omschreven delicten; kort gezegd als het intreden van een bepaald gevolg strafbaar is gesteld.

Volgens de Hoge Raad is sprake van een begin van uitvoering in het geval de door de verdachte verrichte gedragingen naar hun uiterlijke verschijningsvorm in voldoende concrete mate waren gericht op de voltooiing van het misdrijf. Dit criterium is algemeen geformuleerd en de jurisprudentie ter zake is dan ook erg casuïstisch. Het komt uiteindelijk aan op de beoordeling van de feiten en omstandigheden van het concreet voorliggende geval. Uit

hetgeen is overwogen volgt dat bij die beoordeling mede de delictsomschrijving moet worden betrokken. In dit geval de bevrijding van een gevangene en de kaping van een luchtvaartuig (helikopter).

Dan komt het hof toe aan de vraag of een poging tot bevrijding van een gevangene kan worden bewezen. Daarbij stelt het hof voorop dat de vrijspraak voor de poging tot kaping niet zonder meer tot gevolg heeft dat de poging tot bevrijding evenmin kan worden bewezen. Zoals reeds overwogen hangt de beoordeling van de feiten nauw samen met de delictsomschrijving. Bovendien, het zij herhaald, was het de verdachten niet primair te doen om de kaping, maar om de bevrijding van betrokkene uit de P.I. Roermond. Beoordeeld moet worden welke gedragingen de verdachten in verband daarmee hebben verricht en of die, in het licht van de delictsomschrijving, naar hun uiterlijke verschijningsvorm in voldoende concrete mate waren gericht op de voltooiing daarvan.

De bevrijding van een gevangene is strafbaar gesteld in artikel 191 Sr. Dat artikel kent twee varianten: óf het daadwerkelijk bevrijden van iemand, óf het bij zijn zelfbevrijding behulpzaam zijn. Die laatste variant, die ook voltooid kan zijn zonder dat de gevangene is ontsnapt, speelt in deze zaak geen rol. Strikt genomen staat in de tenlastelegging wel 'of bij zijn zelfbevrijding behulpzaam zijn', maar de ten laste gelegde feitelijke gedragingen betreffen alle handelingen van de verdachten. Niet ten laste zijn gelegd gedragingen waaruit blijkt dat het initiatief tot de bevrijding van de gevangene afkomstig is, noch blijkt daarvan uit het dossier. Het gaat dus om het daadwerkelijk bevrijden van een gevangene, een delict met een (sterke) materiële component. Pas in het geval de gevangene daadwerkelijk is bevrijd, is sprake van een voltooid delict.

Uit de feiten en omstandigheden valt af te leiden dat de verdachten gedurende een langere periode bezig zijn geweest dat gevolg, de daadwerkelijke bevrijding van betrokkene, te bewerkstelligen. Opgesomd en samengevat betreft het onder meer de volgende gedragingen:

- ter voorbereiding van de bevrijding eind juli 2017 een woning huren;
- die woning in elk geval gebruiken om kraaienpoten te vervaardigen, de (hijs)constructie met autobanden en touwen te maken om de gevangene van de luchtplaats te takelen en de helikopterpiloot tijdelijk onder te brengen;
- het in september 2017 uit Colombia laten overkomen van deze helikopterpiloot;
- het meermalen organiseren van ontmoetingen met de helikopterpiloot en hem instructies geven over de uitvoering van de kaping en bevrijding;

- het huren van een helikopter voor vier passagiers en het afspreken van een vertreklocatie en tussenlandingslocatie;
- het (tweemaal) gezamenlijk overnachten in een nabij de vertreklocatie van de helikopter gelegen hotel;
- het organiseren van gestolen (vlucht)auto's met valse kentekenplaten;
- het afleveren van de zogenaamde huurder van de helikopter bij de vertrekplaats;
- het wachten op de komst van de helikopter op de tussenlandingslocatie in een auto met daarin wapens, de Colombiaanse helikopterpiloot en middelen om eventueel aan de politie te ontvluchten (kraaienpoten) en sporen weg te maken (benzine en vuurpijlen);
- het gedurende de uitvoering van deze bevrijdingsactie onderling telefonisch overleg voeren over het vertrekmoment van de helikopter in verband met de luchtijd van de gevangene;
- het telefonisch contact onderhouden met de gevangene zelf rond het tijdstip van zijn geplande bevrijding;
- het nabij de P.I. Roermond wachten in een (vlucht)auto met daarin ook een wapen en middelen om eventueel aan de politie te ontvluchten (kraaienpoten) en sporen weg te maken (benzine en vuurpijlen).

Een belangrijk deel van de hier opgesomde feiten en omstandigheden is ook omschreven in de tenlastelegging en kan zodoende bewezen worden. Deze opsomming maakt duidelijk dat sprake was van een niet eenvoudig uit te voeren bevrijdingsoperatie met een sterk planmatig karakter. Om kans van slagen te hebben dienden verschillende verdachten op verschillende momenten een taak uit te voeren, dan wel zich daartoe gereed te houden. Aan die gedragingen is feitelijk uitvoering gegeven. In een aantal zaken is nog naar voren gebracht dat het gereed houden van de (vlucht)auto – de Audi A4 – nabij de P.I. Roermond geen rol speelde bij de bevrijding. Dat betoog steunt naar het oordeel van het hof op een te enge uitleg van het begrip 'bevrijden' zoals bedoeld in artikel 191 Sr. Van een voltooide bevrijding zou niet zonder meer sprake zijn geweest indien de gevangene zou zijn opgehesen vanaf de luchtplaats en boven de muren van de P.I. bungelde. Het gereed houden van de (vlucht)auto voor het verdere vervoer van de gevangene om hem definitief buiten het onmiddellijke bereik van de justitiële autoriteiten te brengen, maakte wezenlijk onderdeel uit van het ontsnappingsplan (vgl. ECLI:NL:HR:1997:ZDo161).

Alles afwegende komt het hof tot de slotsom dat de te bewijzen gedragingen van de verdachten naar hun uiterlijke verschijningsvorm in voldoende concrete mate waren gericht

op de voltooiing van de bevrijding van betrokkene. De poging tot bevrijding kan daarom worden bewezen.

De Hoge Raad haalt artikel 45 lid 1 Sr aan en overweegt dat voor een strafbare poging vereist is dat er gedragingen zijn verricht die kunnen worden beschouwd als een begin van uitvoering van het voorgenomen misdrijf. Dat is het geval bij gedragingen die naar hun uiterlijke verschijningsvorm zijn gericht op de voltooiing van het voorgenomen misdrijf (vgl. ECLI:NL:HR:1978:AC6373). De vraag of sprake is van zulke gedragingen, laat zich niet in algemene zin beantwoorden. Het komt aan op een beoordeling van de concrete omstandigheden van het geval. Algemene regels kunnen daarvoor niet worden gegeven.

Uit eerdere rechtspraak kan wel het volgende worden afgeleid. Een belangrijke beoordelingsfactor is hoe dicht de vastgestelde gedragingen bij de voltooiing van het voorgenomen misdrijf lagen, bijvoorbeeld in tijd en/of plaats, en hoe concreet deze daarop waren gericht. Daarmee wordt ook afbakening van de poging ten opzichte van de strafbare voorbereiding bevorderd. Verder kan het bij poging gaan om een samenstel van gedragingen, met inbegrip van die van eventuele deelnemers. De aard van het misdrijf kan van belang zijn, maar niet noodzakelijk is dat al een bestanddeel van het misdrijf is vervuld.

De Hoge Raad overweegt dat het hof geoordeeld heeft dat sprake is van een strafbare poging om betrokkene uit de P.I. Roermond te bevrijden. Daartoe heeft het hof in de kern vastgesteld dat met het genoemde samenstel van gedragingen van alle betrokkenen in vergaande mate al feitelijk uitvoering is gegeven aan de op de bevrijding van betrokkene gerichte actie met een sterk planmatig karakter en dat deze voorgenomen bevrijdingsactie kort daarna zou zijn voltooid als de politie niet had ingegrepen door de helikopter niet te laten opstijgen en door op te treden jegens de personen in de BMW en de Audi, die zich bevonden op de locatie van de beoogde tussenlanding respectievelijk in de nabijheid van de penitentiaire inrichting. De Hoge Raad oordeelt dat dat oordeel, gelet op hetgeen door de Hoge Raad is vooropgesteld, niet van een onjuiste rechtsopvatting getuigt en toereikend is gemotiveerd.

RECHTSPRAAK

Hof heeft (voorwaardelijke) verzoek tot het horen van [slachtoffer] als getuige afgewezen.

Hof heeft (voorwaardelijke) verzoek tot het horen van [slachtoffer] als getuige afgewezen.

Het cassatiemiddel klaagt onder meer over de afwijzing door het hof van het (voorwaardelijke) verzoek tot het horen van [slachtoffer] als getuige.

Het hof heeft het (voorwaardelijke) verzoek tot het horen van [slachtoffer] als getuige afgewezen omdat het ‘gelet op de inhoud van het dossier en het verhandelde ter terechtzitting’ onaannemelijk is dat [slachtoffer] binnen een aanvaardbare termijn gehoord kan worden. Uit de uitspraak van het hof blijkt echter niet om welke uit het dossier of het verhandelde ter terechtzitting blijkende feiten en omstandigheden het daarbij gaat. Het hof heeft zijn beslissing daarom ontoereikend gemotiveerd.

Het cassatiemiddel slaagt in zoverre.

De Hoge Raad vernietigt de uitspraak van het hof en wijst de zaak terug naar het gerechtshof Amsterdam, opdat de zaak opnieuw wordt berecht en afgedaan.

Instantie: Hoge Raad

Datum uitspraak: 30-03-2021

ECLI: ECLI:NL:HR:2021:494

Zaaknummer: 19/04989

Rechters: J. de Hullu, M.J. Borgers en M. Kuijer

Advocaten: P. Scholte

Wetsartikelen: 287 Sv en 288 Sv

RECHTSPRAAK

Hof heeft het getuigenverzoek afgewezen omdat het ‘gelet op de inhoud van het dossier en het verhandelde ter terechtzitting’ onaannemelijk is dat de getuige binnen een aanvaardbare termijn gehoord kan worden.

Hof heeft het getuigenverzoek afgewezen omdat het ‘gelet op de inhoud van het dossier en het verhandelde ter terechtzitting’ onaannemelijk is dat de getuige binnen een aanvaardbare termijn gehoord kan worden.

Het cassatiemiddel klaagt onder meer over de afwijzing door het hof van het verzoek tot het horen van [slachtoffer] als getuige.

Het hof heeft het verzoek tot het horen van [slachtoffer] als getuige afgewezen omdat het ‘gelet op de inhoud van het dossier en het verhandelde ter terechtzitting’ onaannemelijk is dat [slachtoffer] binnen een aanvaardbare termijn gehoord kan worden. Uit de uitspraak van het hof blijkt echter niet om welke uit het dossier of het verhandelde ter terechtzitting blijkende feiten en omstandigheden het daarbij gaat. Het hof heeft zijn beslissing daarom ontoereikend gemotiveerd.

Het cassatiemiddel slaagt in zoverre.

De Hoge Raad vernietigt de uitspraak van het hof en wijst de zaak terug naar het gerechtshof Amsterdam, opdat de zaak opnieuw wordt berecht en afgedaan.

Instantie: Hoge Raad

Datum uitspraak: 30-03-2021

ECLI: ECLI:NL:HR:2021:477

Zaaknummer: 19/05061

Rechters: J. de Hullu, M.J. Borgers en M. Kuijer

Advocaten: Buchel, J.M. J.M. Buchel

Wetsartikelen: 287 Sv en 288 Sv

RECHTSPRAAK

Rechtbank heeft verzuimd de in artikel 552a lid 10 Sv bedoelde last te geven.

Rechtbank heeft verzuimd de in artikel 552a lid 10 Sv bedoelde last te geven.

Het cassatiemiddel klaagt onder meer dat de rechtbank, die het beklag gedeeltelijk gegrond heeft verklaard, heeft verzuimd de in artikel 552a lid 10 Sv bedoelde last te geven.

Het klaagschrift bevat een verzoek als bedoeld in artikel 552a lid 2 Sv tot vernietiging van de (digitale) gegevens die op grond van artikel 125i Sv zijn vastgelegd tijdens de doorzoeking van het aan het [b-straat] te [plaats] gelegen kantoorpand van de klagers. De rechtbank heeft blijkens de beschikking, zoals weergegeven in de conclusie van de advocaat-generaal onder 9.7, dat verzoek gedeeltelijk gegrond verklaard, namelijk voor zover het betreft ‘de niet definitieve en niet volledig uitgefilterde kopieën van het digitale beslag (de A en B kopieën van de op het [b-straat] in beslag genomen server)’.

De rechtbank heeft echter verzuimd de in artikel 552a lid 10 Sv bedoelde last te geven. De klacht is terecht voorgesteld. De Hoge Raad zal dit verzuim herstellen.

De Hoge Raad gelast de vernietiging van ‘de niet definitieve en niet volledig uitgefilterde kopieën van het digitale beslag (de A en B kopieën van de op het [b-straat] in beslag genomen server)’ en verwerpt het beroep voor het overige.

Instantie: Hoge Raad

Datum uitspraak: 30-03-2021

ECLI: ECLI:NL:HR:2021:485

Zaaknummer: 20/00581

Rechters: V. van den Brink, A.L.J. van Strien en J.C.A.M. Claassens

Advocaten: L.E.G. van der Hut

Wetsartikelen: 552a Sv

RECHTSPRAAK

Behoort de in beslag genomen leaseauto toe aan de klaagster?

Behoort de in beslag genomen leaseauto toe aan de klaagster?

Het cassatiemiddel klaagt onder meer over het kennelijke oordeel van de rechtbank dat de in beslag genomen auto aan de klaagster toebehoort.

Conservatoir beslag op grond van artikel 94a lid 1, 2 of 3 Sv kan alleen worden gelegd op voorwerpen die toebehoren aan degene aan wie, in het in het eerste lid bedoelde geval, de geldboete kan worden opgelegd of degene aan wie, in het in het tweede lid bedoelde geval, het wederrechtelijk verkregen voordeel kan worden ontnomen, of degene aan wie, in het in het derde lid bedoelde geval, de maatregel als bedoeld in artikel 36f Sr kan worden opgelegd.

Het cassatiemiddel komt op tegen het kennelijke oordeel van de rechtbank dat de auto waarop beslag is gelegd op grond van artikel 94a Sv toebehoort aan de klaagster. De rechtbank heeft in dat verband overwogen dat de 'klaagster wat betreft de juridische positie zozeer de status van civielrechtelijk eigenaar [nadert], dat zij in het kader van deze beklagzaak daaraan kan worden gelijkgesteld'. Het daarin besloten liggende oordeel dat de in beslag genomen auto aan de klaagster toebehoort is niet begrijpelijk, in aanmerking genomen dat de rechtbank heeft vastgesteld dat met betrekking tot deze auto sprake is van een leaseconstructie, die inhoudt dat in beginsel de lessor (BMW Financial Services) de eigenaar is van de auto totdat de klaagster aan alle betalingsverplichtingen heeft voldaan.

De klacht is gegrond. Dat brengt mee dat bespreking van het restant van het cassatiemiddel niet nodig is.

De Hoge Raad vernietigt de beschikking van de rechtbank en wijst de zaak terug naar de rechtbank Gelderland, zittingsplaats Arnhem, opdat de zaak opnieuw wordt behandeld en afgedaan.

Instantie: Hoge Raad

Datum uitspraak: 30-03-2021

ECLI: ECLI:NL:HR:2021:488

Zaaknummer: 19/04748

Rechters: V. van den Brink, Y. Buruma en J.C.A.M. Claassens

Advocaten: S.F.W. van 't Hullenaar

Wetsartikelen: 94a Sv en 552a Sv

RECHTSPRAAK

Medeplegen van poging tot ontuchtige handelingen plegen. Begin van uitvoering?

Medeplegen van poging tot ontuchtige handelingen plegen. Begin van uitvoering?

Het cassatiemiddel is onder meer gericht tegen het oordeel van het hof dat wat betreft feit 1 sprake is van een begin van uitvoering van het in de bewezenverklaring bedoelde misdrijf.

Voor een strafbare poging is vereist dat er gedragingen zijn verricht die kunnen worden beschouwd als een begin van uitvoering van het voorgenomen misdrijf. Dat is het geval bij gedragingen die naar hun uiterlijke verschijningsvorm zijn gericht op de voltooiing van het voorgenomen misdrijf (vgl. HR 24 oktober 1978, ECLI:NL:HR:1978:AC6373).

De vraag of sprake is van zulke gedragingen, laat zich niet in algemene zin beantwoorden. Het komt aan op een beoordeling van de concrete omstandigheden van het geval. Algemene regels kunnen daarvoor niet worden gegeven.

Uit eerdere rechtspraak kan wel het volgende worden afgeleid. Een belangrijke beoordelingsfactor is hoe dicht de vastgestelde gedragingen bij de voltooiing van het voorgenomen misdrijf lagen, bijvoorbeeld in tijd en/of plaats, en hoe concreet deze daarop waren gericht. Daarmee wordt ook afbakening van de poging ten opzichte van de strafbare voorbereiding bevorderd. Verder kan het bij poging gaan om een samenstel van gedragingen, met inbegrip van die van eventuele deelnemers. De aard van het misdrijf kan van belang zijn, maar niet noodzakelijk is dat al een bestanddeel van het misdrijf is vervuld.

Blijkens de bewijsvoering heeft het hof onder meer het volgende vastgesteld. Nadat de verdachte en zijn medeverdachte [betrokkene 2] hadden vernomen dat de destijds 13-jarige [slachtoffer] 'geld voor seks' wilde hebben omdat zij geld nodig had, hebben zij meermalen contact met haar gehad en hebben zij vervolgens [slachtoffer] vervoerd naar de woning waar de daar aanwezige verdachte volgens afspraak [slachtoffer] tegen betaling zou 'neuken'. In die woning aangekomen zag [slachtoffer] dat de man met wie zij seks zou hebben een man was die 50 jaar of ouder leek. Toen [slachtoffer] 'nee' zei, hebben de verdachte en zijn

medeverdachte gedurende ongeveer een uur in die woning op [slachtoffer] ingepreparaat, waarbij [betrokkene 2] de hele tijd aan [slachtoffer] om uitleg vroeg en waarbij de verdachte herhaaldelijk 'kom, kom, kom' tegen [slachtoffer] zei, maar uiteindelijk wilde [slachtoffer] niet. Het op deze vaststellingen gebaseerde oordeel van het hof dat sprake is van een strafbare poging om met [slachtoffer] ontuchtige handelingen te plegen, geeft niet blijk van een onjuiste rechtsopvatting en is evenmin onbegrijpelijk.

Voor zover het cassatiemiddel steunt op de opvatting dat van een begin van uitvoering bij dit delict pas sprake kan zijn bij een eerste lichamelijk contact of fysieke aanraking, faalt het omdat die opvatting geen steun in het recht vindt. Voor zover het cassatiemiddel daarnaast steunt op de opvatting dat van een begin van uitvoering geen sprake kan zijn omdat [slachtoffer] zei dat ze niet wilde, miskent het dat de omstandigheid dat door het ontbreken van toestemming van het beoogde slachtoffer het misdrijf niet werd voltooid, niet in de weg hoeft te staan aan het oordeel dat de vastgestelde gedragingen naar hun uiterlijke verschijningsvorm waren gericht op de voltooiing van het voorgenomen misdrijf.

Het cassatiemiddel faalt in zoverre.

De Hoge Raad verwerpt het beroep.

Instantie: Hoge Raad

Datum uitspraak: 30-03-2021

ECLI: ECLI:NL:HR:2021:388

Zaaknummer: 20/00011

Rechters: J. de Hullu, Y. Buruma, A.L.J. van Strien, M.J. Borgers en A.E.M. Röttgering

Advocaten: A.M.C.J. Baaijens

Wetsartikelen: 45 Sr

RECHTSPRAAK

Poging om een gedetineerde uit de gevangenis in Roermond te bevrijden door middel van een helikopter, artikel 191 Sr. Begin van uitvoering?

Poging om een gedetineerde uit de gevangenis in Roermond te bevrijden door middel van een helikopter, artikel 191 Sr. Begin van uitvoering?

Het cassatiemiddel komt onder meer op tegen het oordeel van het hof dat ter zake van het onder 2 primair ten laste gelegde sprake is van een begin van uitvoering van – kort gezegd – bevrijding van een gevangene.

Voor een strafbare poging is vereist dat er gedragingen zijn verricht die kunnen worden beschouwd als een begin van uitvoering van het voorgenomen misdrijf. Dat is het geval bij gedragingen die naar hun uiterlijke verschijningsvorm zijn gericht op de voltooiing van het voorgenomen misdrijf (vgl. HR 24 oktober 1978, ECLI:NL:HR:1978:AC6373).

De vraag of sprake is van zulke gedragingen, laat zich niet in algemene zin beantwoorden. Het komt aan op een beoordeling van de concrete omstandigheden van het geval. Algemene regels kunnen daarvoor niet worden gegeven.

Uit eerdere rechtspraak kan wel het volgende worden afgeleid. Een belangrijke beoordelingsfactor is hoe dicht de vastgestelde gedragingen bij de voltooiing van het voorgenomen misdrijf lagen, bijvoorbeeld in tijd en/of plaats, en hoe concreet deze daarop waren gericht. Daarmee wordt ook afbakening van de poging ten opzichte van de strafbare voorbereiding bevorderd. Verder kan het bij poging gaan om een samenstel van gedragingen, met inbegrip van die van eventuele deelnemers. De aard van het misdrijf kan van belang zijn, maar niet noodzakelijk is dat al een bestanddeel van het misdrijf is vervuld.

Het hof heeft geoordeeld dat sprake is van een strafbare poging om [betrokkene 1] uit de Penitentiaire Inrichting te Roermond te bevrijden. Daartoe heeft het hof in de kern vastgesteld dat met het in rechtsoverweging 4.1.4 van zijn arrest genoemde samenstel van gedragingen

van alle betrokkenen in vergaande mate al feitelijk uitvoering is gegeven aan de op de bevrijding van [betrokkene 1] gerichte actie met een sterk planmatig karakter en dat deze voorgenomen bevrijdingsactie kort daarna zou zijn voltooid als de politie niet had ingegrepen door de helikopter niet te laten opstijgen en door op te treden jegens de personen in de BMW en de Audi, die zich bevonden op de locatie van de beoogde tussenlanding respectievelijk in de nabijheid van de penitentiaire inrichting. Dat oordeel getuigt niet van een onjuiste rechtsopvatting en is toereikend gemotiveerd.

Het cassatiemiddel faalt in zoverre.

De Hoge Raad verwerpt het beroep.

Instantie: Hoge Raad

Datum uitspraak: 30-03-2021

ECLI: ECLI:NL:HR:2021:389

Zaaknummer: 20/00928

Rechters: J. de Hullu, Y. Buruma, A.L.J. van Strien, M.J. Borgers en A.E.M. Röttgering

Advocaten: T.E. Korff

Wetsartikelen: 45 Sr

RECHTSPRAAK

Verlofverlening rechtbank als bedoeld in artikel 552p lid 2 (oud) Sv. Over ontvankelijkheid cassatieberoep na geheime procedure, geheime procedure voor rechtbank en stukken van overtuiging en gegevens.

Verlofverlening rechtbank als bedoeld in artikel 552p lid 2 (oud) Sv. Over ontvankelijkheid cassatieberoep na geheime procedure, geheime procedure voor rechtbank en stukken van overtuiging en gegevens.

Procesgang bij de rechtbank

In cassatie kan van het volgende worden uitgegaan. Het gaat om een Belgisch en een Frans rechtshulpverzoek in verband met een onderzoek naar verschillende strafbare feiten, waaronder valsheid in geschrift, oplichting en bedrog met handelsnaam of -merk bij het aanbieden van betaalde sms-diensten (spelletjes/quizzen) waarmee consumenten zogenaamd prijzen van andere bedrijven (onder meer Decathlon en Delhaize) konden winnen. In het kader van de uitvoering van deze rechtshulpverzoeken zijn op verschillende adressen in Amsterdam voorwerpen in beslag genomen en digitale gegevens vastgelegd. Vervolgens heeft er onder leiding van de rechter-commissaris een filtering van het beslag plaatsgevonden, met als doel om stukken en gegevens die buiten de reikwijdte van de rechtshulpverzoeken vallen en 'geheimhoudersstukken' uit het beslag te 'filteren'.

De betrokkenen hebben een klaagschrift op grond van artikel 552a Sv ingediend en daarbij de vernietiging verzocht van de (digitale) gegevens die op grond van artikel 125i Sv zijn vastgelegd tijdens de doorzoeking van een kantoorpand van de klagers. De rechtbank heeft dat klaagschrift in het openbaar behandeld en heeft in twee tussenbeschikkingen van 30 maart 2017 en 1 mei 2018 beslissingen genomen over de 'uitfiltering van geheimhoudersstukken'. Vervolgens is het beklag bij beschikking van 19 november 2019 deels gegrond en deels ongegrond verklaard. Tegen die beschikking is eveneens beroep in cassatie ingesteld. Ook in die zaak, met nr. 20/00581 Bv, doet de Hoge Raad vandaag uitspraak.

Tweede middel

Het cassatiemiddel klaagt met betrekking tot de Belgische verlofzaak onder meer over de beslissing van de rechtbank om de behandeling in raadkamer van de vordering als bedoeld in artikel 552p lid 2 (oud) Sv van de officier van justitie achter gesloten deuren en buiten aanwezigheid van de betrokkenen en hun raadslieden te laten plaatsvinden.

De maatstaf om op grond van artikel 23 lid 6 Sv geen toepassing te geven aan artikel 23 lid 2 tot en met 5 Sv is of het onderzoek 'ernstig wordt geschaad' (vgl. HR 4 oktober 2011, ECLI:NL:HR:2011:BR2326). In het geval toepassing wordt gegeven aan artikel 23 lid 6 Sv mag openbaarheid van de behandeling in raadkamer achterwege blijven. Daartoe kan de raadkamer op grond van artikel 22 lid 2 Sv bevelen dat de gehele behandeling met gesloten deuren plaatsvindt (vgl. HR 11 oktober 2005, ECLI:NL:HR:2005:AU4086, r.o. 4.5 met betrekking tot art. 23 lid 5 (oud) Sv, het huidige art. 23 lid 6 Sv.)

De rechtbank heeft de maatstaf niet miskend. In aanmerking genomen dat het hier gaat om de voldoening aan een rechtshulpverzoek, mocht de rechtbank uitgaan van wat de met het onderzoek in de Belgische strafzaak belaste autoriteiten die het rechtshulpverzoek hebben doen uitgaan aan de officier van justitie hebben medegedeeld over hetgeen de belangen van dat onderzoek vergden (vgl. HR 18 januari 2005, ECLI:NL:HR:2005:AR5096). Het oordeel van de rechtbank dat uit die mededelingen volgt dat aan het vereiste van artikel 23 lid 6 Sv is voldaan en dat gelet hierop de behandeling in raadkamer van de vordering als bedoeld in artikel 552p lid 2 (oud) Sv van de officier van justitie achter gesloten deuren en buiten aanwezigheid van de betrokkenen en hun raadslieden dient plaats te vinden, getuigt niet van een onjuiste rechtsopvatting en is ook niet onbegrijpelijk.

Het cassatiemiddel faalt in zoverre.

Derde en vierde middel

Het derde cassatiemiddel richt zich onder meer tegen de beslissing van de rechtbank in de Belgische verlofzaak om het in artikel 552p lid 2 (oud) Sv bedoelde verlof te verlenen met betrekking tot de 'van de kantoorserver veiliggestelde data, zoals beschreven in het proces-verbaal van de politie eenheid Amsterdam d.d. 27 oktober 2016, met pv nummer 2015149288'. Het voert daartoe in de kern aan dat de rechtbank ten onrechte wat betreft deze data het verleende verlof niet heeft beperkt tot 'de definitieve en uitgefilterde data'.

Op de gronden die zijn weergegeven in de conclusie van de advocaat-generaal onder 13.25 moet worden aangenomen dat sprake is van een kennelijke misslag en dat de rechtbank heeft beoogd wat betreft de onder 5.1 bedoelde data alleen verlof te verlenen voor zover het 'de definitieve en uitgefilterde data' betreft. De Hoge Raad leest de beschikking met herstel van deze misslag. Daardoor komt aan de klacht de feitelijke grondslag te ontvallen zodat deze niet

tot cassatie kan leiden.

Het derde cassatiemiddel klaagt verder over het oordeel van de rechtbank in de Belgische verlofzaak dat het verleende verlof ziet op stukken van overtuiging en gegevens die kunnen dienen om de waarheid aan de dag te brengen. Het vierde cassatiemiddel bevat dezelfde klacht in de Franse verlofzaak voor zover het betreft 'schriftelijke/papieren bescheiden'. De klachten lenen zich voor gezamenlijke bespreking.

Verlof als bedoeld in artikel 552p lid 2 (oud) Sv kan worden verleend als sprake is van stukken van overtuiging en gegevensdragers houdende gegevens die kunnen dienen om de waarheid aan de dag te brengen in de procedure waarop het rechtshulpverzoek betrekking heeft. Mede gelet op het uitgangspunt dat ingevolge artikel 552k lid 1 (oud) Sv aan rechtshulpverzoeken als de onderhavige zoveel mogelijk het verlangde gevolg moet worden gegeven, komt de rechter slechts een marginale toetsing toe bij de vraag of aan die maatstaf is voldaan.

Indien verlofverlening wordt gevorderd voor een groot aantal verschillende voorwerpen of gegevens, kan de rechter tot het oordeel komen dat die voorwerpen of gegevens in hun onderlinge samenhang kunnen dienen om de waarheid aan de dag te brengen en dat zij daarom voor gezamenlijke overdracht in aanmerking komen. Artikel 552p lid 2 (oud) Sv vereist in zo'n geval niet dat ieder voorwerp of gegeven afzonderlijk als zodanig kan dienen.

Ingeval een groot aantal voorwerpen of gegevens in beslag is genomen zonder dat die onderlinge samenhang voldoende duidelijk blijkt, ligt het in de rede dat een zekere selectie plaatsvindt, zodat het overblijvende samenstel van voorwerpen of gegevens zoveel mogelijk komt te bestaan uit voor de uitvoering van het rechtshulpverzoek relevante voorwerpen of gegevens die kunnen dienen om de waarheid aan het licht te brengen. Een dergelijke selectie kan worden gemaakt aan de hand van bijvoorbeeld de inhoud van het rechtshulpverzoek of – zoals in de onderhavige gevallen – aan de hand van zoektermen die door de verzoekende autoriteiten zijn aangereikt. Dat ook na een dergelijke selectie niet met zekerheid valt uit te sluiten dat zich onder de voor overdracht in aanmerking komende voorwerpen of gegevens ook nog voorwerpen of gegevens bevinden die niet relevant zijn voor het met het rechtshulpverzoek beoogde doel, staat op zichzelf niet aan verlofverlening in de weg.

De rechtbank heeft kennelijk zowel in de Franse als in de Belgische verlofzaak geoordeeld dat sprake is van stukken van overtuiging en gegevensdragers houdende gegevens die op zichzelf of in hun onderlinge samenhang kunnen dienen om de waarheid aan de dag te brengen in de procedure waarop het rechtshulpverzoek betrekking heeft. Gelet op wat hiervoor is vooropgesteld, getuigen die oordelen niet van een onjuiste rechtsopvatting, terwijl die oordelen ook niet onbegrijpelijk zijn. Wat betreft de digitale gegevens neemt de Hoge Raad

hierbij mede in aanmerking dat de rechtbank in de Franse verloffzaak heeft vastgesteld dat de gegevens zijn gefilterd aan de hand van zoektermen van de Franse autoriteiten die 'specifiek genoeg' waren en dat, gelet op wat door de rechtbank is overwogen over het digitale filteronderzoek er in cassatie van uit kan worden gegaan dat in de Belgische verloffzaak een soortgelijk filteronderzoek heeft plaatsgevonden aan de hand van zoektermen van de Belgische autoriteiten.

De klachten falen.

Beslissing

De Hoge Raad verstaat dat de in de beschikking van de rechtbank op de vordering ex artikel 552p lid 2 (oud) Sv ter uitvoering van het rechtshulpverzoek van de Belgische autoriteiten genoemde 'van de kantoorserver veiliggestelde data, zoals beschreven in het procesverbaal van de politie eenheid Amsterdam d.d. 27 oktober 2016 met pv nummer 2015149288' betreft: de gegevensdrager(s) waarop zijn opgenomen de definitieve en uitgefilterde data uit de van de kantoorserver veiliggestelde data en verwerpt het beroep.

Instantie: Hoge Raad

Datum uitspraak: 30-03-2021

ECLI: ECLI:NL:HR:2021:486

Zaaknummer: 20/00615

Rechters: V. van den Brink, A.L.J. van Strien en J.C.A.M. Claassens

Advocaten: L.E.G. van der Hut

Wetsartikelen: 552p Sv

RECHTSPRAAK

Heeft verdachte stelselmatig inbreuk gemaakt op persoonlijke levenssfeer van A, B en C?

Heeft verdachte stelselmatig inbreuk gemaakt op persoonlijke levenssfeer van A, B en C?

Het cassatiemiddel klaagt onder meer over de bewezenverklaring van het ten laste gelegde, voor zover inhoudende dat de verdachte stelselmatig inbreuk heeft gemaakt op de persoonlijke levenssfeer van [benadeelde 1], [benadeelde 2] en [benadeelde 3].

Vooropgesteld moet worden dat bij de beoordeling of sprake is van belaging als bedoeld in artikel 285b lid 1 Sr van belang zijn de aard, de duur, de frequentie en de intensiteit van de gedragingen van de verdachte, de omstandigheden waaronder deze hebben plaatsgevonden en de invloed daarvan op het persoonlijk leven en de persoonlijke vrijheid van het slachtoffer (vgl. HR 12 maart 2013, ECLI:NL:HR:2013:BZ3626).

Het hof heeft geoordeeld dat de bewezen verklaarde gedragingen weliswaar binnen een kort tijdsbestek plaatsvonden, maar dat deze gedragingen zo indringend waren en het leven van de slachtoffers zodanig ontwrichtten, dat telkens sprake was van een stelselmatige inbreuk op de persoonlijke levenssfeer van [benadeelde 1], [benadeelde 2] en [benadeelde 3] in de betekenis die daaraan toekomt in artikel 285b Sr. Dat oordeel is niet zonder meer begrijpelijk. Dat de gedragingen zich binnen een kort tijdsbestek hebben afgespeeld, staat op zichzelf niet in de weg aan een bewezenverklaring van een stelselmatige inbreuk op de persoonlijke levenssfeer, maar de vaststellingen die het hof heeft gedaan met betrekking tot telkens de aard, de frequentie en de intensiteit van de gedragingen van de verdachte en de medeverdachte zijn niet toereikend voor zijn oordeel.

De klacht slaagt.

De advocaat-generaal heeft zich niet uitgelaten over het tweede voorgestelde cassatiemiddel. De Hoge Raad is van oordeel dat de advocaat-generaal daartoe alsnog in de gelegenheid behoort te worden gesteld. Daarbij neemt de Hoge Raad in aanmerking dat het tweede cassatiemiddel klaagt over de toewijzing van de vordering van de benadeelde partij

[benadeelde 5] en de oplegging van de schadevergoedingsmaatregel met betrekking tot de schade die is veroorzaakt door de bewezen verklaarde belaging van [benadeelde 5], terwijl het eerste cassatiemiddel niet klaagt over die bewezenverklaring. Met het oog daarop dient de zaak naar de rolzitting te worden verwezen.

De Hoge Raad verwijst de zaak naar de rolzitting van 6 april 2021 en houdt iedere verdere beslissing aan.

Instantie: Hoge Raad

Datum uitspraak: 30-03-2021

ECLI: ECLI:NL:HR:2021:418

Zaaknummer: 19/01538

Rechters: V. van den Brink, Y. Buruma en A.E.M. Röttgering

Advocaten: S.V.M. Stevens

Wetsartikelen: 285b Sr

RECHTSPRAAK

Vormt het ontbreken van een strafrechtelijk financieel onderzoek (sfo) beletsel voor het ontnemen van wederrechtelijk verkregen voordeel?

Vormt het ontbreken van een strafrechtelijk financieel onderzoek (sfo) beletsel voor het ontnemen van wederrechtelijk verkregen voordeel?

Het cassatiemiddel klaagt over het oordeel van het hof dat toepassing kan worden gegeven aan artikel 36e lid 3 Sr zoals dat luidt sinds 1 juli 2011 en dat het ontbreken van een strafrechtelijk financieel onderzoek geen beletsel vormt voor het op grond van die bepaling opleggen van een betalingsverplichting aan de betrokkene ter zake van wederrechtelijk verkregen voordeel.

Tot 1 juli 2011 was ontneming op grond van artikel 36e lid 3 Sr slechts mogelijk indien tegen de betrokkene een strafrechtelijk financieel onderzoek was ingesteld en indien, gelet op dat onderzoek, aannemelijk was geworden dat het feit waarvoor de betrokkene was veroordeeld of andere strafbare feiten ertoe hadden geleid dat de betrokkene wederrechtelijk voordeel had verkregen. De inwerkingtreding van artikel 36e lid 3 Sr in zijn huidige vorm, waarin het vereiste dat een strafrechtelijk financieel onderzoek is ingesteld is vervallen, houdt derhalve een uitbreiding in van de toepasselijke regels van sanctierecht. Indien het misdrijf waarvoor de betrokkene is veroordeeld mede is begaan vóór 1 juli 2011 en niet is gebleken dat jegens de betrokkene een strafrechtelijk financieel onderzoek is ingesteld, dient artikel 36e lid 3 Sr in zijn huidige vorm buiten toepassing te blijven (vgl. HR 29 november 2016, ECLI:NL:HR:2016:2714).

Het hof heeft vastgesteld dat de misdrijven waarvoor de betrokkene is veroordeeld mede zijn begaan vóór 1 juli 2011 en dat niet is gebleken dat jegens de betrokkene een strafrechtelijk financieel onderzoek is ingesteld. Het hof heeft vervolgens geoordeeld dat artikel 36e lid 3 Sr in zijn huidige vorm ten aanzien van de betrokkene slechts buiten toepassing dient te blijven voor zover het gaat om de periode van het bewezen verklaarde gewoontewitwassen vóór 1 juli 2011. Daarmee heeft het hof miskend hetgeen hiervoor is vooropgesteld. Het cassatiemiddel slaagt daarom.

De Hoge Raad vernietigt de uitspraak van het hof en wijst de zaak terug naar het gerechtshof Den Haag, opdat de zaak opnieuw wordt berecht en afgedaan.

Instantie: Hoge Raad

Datum uitspraak: 30-03-2021

ECLI: ECLI:NL:HR:2021:478

Zaaknummer: 19/02997

Rechters: J. de Hullu, E.S.G.N.A.I. van de Griend en C. Caminada

Advocaten: V.A. Groeneveld

Wetsartikelen: 36e Sr

RECHTSPRAAK

Heeft hof zich terecht onbevoegd verklaard om van klaagschrift kennis te nemen en zaak terecht doorgezonden naar rechtbank?

Heeft hof zich terecht onbevoegd verklaard om van klaagschrift kennis te nemen en zaak terecht doorgezonden naar rechtbank?

Het cassatiemiddel klaagt over het oordeel van het hof dat het onbevoegd is kennis te nemen van het klaagschrift en dat de rechtbank Rotterdam het bevoegde gerecht is.

Het hof heeft geoordeeld dat het onbevoegd is om van het klaagschrift kennis te nemen en dat de rechtbank Rotterdam het bevoegde gerecht is, omdat het beslag mede is gelegd op grond van artikel 94a lid 2 Sv en de rechtbank in de ontnemingszaak tegen de klager heeft te gelden als het gerecht waarvoor de zaak in laatste feitelijke aanleg werd vervolgd. Met dit oordeel heeft het hof miskend dat het beslag daarnaast was gelegd op grond van artikel 94a lid 1 Sv en dat het hof zelf heeft te gelden als het gerecht waarvoor de strafzaak in laatste feitelijke aanleg werd vervolgd. Dat betekent dat (ook) het hof bevoegd was tot kennisneming van het klaagschrift.

Nu de ontnemingszaak niet meer bij de rechtbank aanhangig is, kan het hof het klaagschrift (ook voor zover het beslag is gelegd op grond van art. 94a lid 2 Sv) zelf behandelen en afdoen (vgl. HR 8 december 2015, ECLI:NL:HR:2015:3499, r.o. 3.3).

Het cassatiemiddel slaagt.

De Hoge Raad vernietigt de beschikking van het hof en wijst de zaak terug naar het gerechtshof Den Haag, opdat de zaak opnieuw wordt behandeld en afgedaan.

Instantie: Hoge Raad

Datum uitspraak: 30-03-2021

ECLI: ECLI:NL:HR:2021:487

Zaaknummer: 18/05008

Rechters: V. van den Brink, Y. Buruma en J.C.A.M. Claassens

Advocaten: I.T.H.L. van de Bergh

Wetsartikelen: 552a Sv